

Nr.22
Mai 2009

Buletin informativ al Microregiunii Dunăre – Nera - Caraș

În acest număr:

Un plan local pentru combaterea poluării cu deșeuri miniere.

Pag.1

Săptămâna voluntariatului printre ambalajele de pe Dunăre și Nera.

Pag.2

După poluarea cu praf de la Moldova Nouă autoritățile se faccă plouă.

Pag.2-

Pe Cheile Nerei în 24-25 aprilie s-a purtat ...verdele.

Pag.2

Prima întâlnire a grupului de lucru pentru elaborarea PLAIMDM

Grupul Ecologic de Colaborare Nera, în parteneriat cu Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin și Instituția Prefectului implementează, în perioada martie 2009 – ianuarie 2010, proiectul *Cine vindecă rănile lăsate de minerit în zona parcurilor naturale din sudul Banatului*.

În acest context în data de 14 mai a.c la Stara Palanka (Serbia) a avut loc prima întâlnire a grupului de lucru pentru elaborarea *Planului local de îmbunătățire a managementul deșeurilor miniere (PLAIMDM)* de pe amplasamentele iazului de decantare a apelor de mină de la Moldova Nouă și a haldei de steril minier de la Sasca Montană.

La întâlnire au participat echipa de proiect de la GEC Nera, reprezentanți ai Consiliului Local Moldova Nouă, Grupului Școlar Industrial Moldova Nouă, Grupului Școlar Industrial "Mathias Hammer" Anina, precum și reprezentanți ai

Consiliului Local Veliko Gradište, Direcției Silvice Banat – Pančevo și Asociației Jelenak.

Participanții din Serbia au reprezentat principalii factori locali interesați în stoparea poluării transfrontaliere cu steril minier provenit de la iazul de decantare a apelor de mină la SC Moldomin Moldova Nouă.

Cu ocazia întâlnirii a fost făcută o prezentare a proiectului și propunerilor privind conținutul PLAIMDM.

Participanții din Serbia au făcut o prezentare a consecințelor poluării transfrontaliere cu deșeuri miniere și au cerut ca PLAIMDM să includă măsuri, termene și responsabilități clare privind stoparea poluării și care să fie asumate de toți factorii majori de decizie din România care implementează politici publice privind managementul deșeurilor miniere de la Moldova Nouă.

În principal consecințele, în Serbia, a poluării transfrontaliere de la Moldova Nouă sunt următoarele:

■ Degradarea unei suprafețe de teren agricol de 12000 ha (în principal, teren arabil și pășuni) pe teritoriul localităților Veliko Gradište, Požeženo, Kusić, Tribrode și Vinci datorită depunerilor de steril conținând oxizi de Cu și Zn.

■ Afecțiuni în creștere ale căilor respiratorii, ficatului, tubului digestiv și rinichilor la populația care locuiește în localitățile afectate de poluare și care include un număr total de 13.000 de locuitori.

■ Poluarea captării de apă pentru alimentarea cu apă potabilă a 15 localități din comunele/orașele Golubac și Veliko Gradište.

În lunile aprilie și mai sterilul minier de la Moldova Nouă a răvășit din nou localități din România și Serbia.

■ Colmatarea lacului pentru agrement, Srebreno Jezero.
■ Diminuarea cu 50% a activităților turistice în complexul Beli Bagrem datorită disconfortului provocat turiștilor.

■ Deteriorarea habitatelor din zona umedă Ramsar Labudovo Okno, de pe teritoriul comunei Bela Crkva, prin depuneri pe sol a sterilului și ploii acide cu compuși de Cu și Zn.

■ Contaminarea organismelor animalelor și păsărilor cu compuși de Cu și Zn care prin activități comerciale intră în lanțul alimentar pe o zonă foarte largă din Serbia.

Participanții au convenit ca următoarea întâlnire să se realizeze în luna august a.c când va fi prezentată de către GEC Nera prima versiune a proiectului PLAIMDM.

Cornel Popovici Sturza – coordonator de proiect

Informare și consiliere pentru accesarea fondurilor nerambursabile oferite de Uniunea Europeană

În perioada martie – mai a.c, în cadrul *Centrului de informare, consiliere și consultanță (CICC)* care funcționează în sediul GEC Nera au fost oferite servicii specifice destinate facilitării accesului instituțiilor administrației publice locale, IMM-urilor, ONG-urilor și întreprinzătorilor independenți la

fondurile nerambursabile oferite României de Uniunea Europeană, Guvernul României și alți donatori.

La activitatea centrului au participat specialiști din partea GEC Nera, Instituției Prefectului Județul Caraș – Severin și firmei de consultanță Probanat.

Cei care au apelat la serviciile CICC al GEC Nera au fost interesați să depună de cereri de finanțare în cadrul POS Mediu Axa 4 - Implementarea Sistemelor Adecvate de Management pentru Protecția Naturii, PNDR – Măsura 3.1.3. - Încurajarea activitatilor turistice, PNDR – Măsura 3.1.2 - Sprijin pentru creerea și dezvoltarea de micro-întreprinderi, Mecanismul Financiar SEE – Fondul ONG.

Doina Mărgineanu – consilier pentru relații publice al GEC Nera

VOLUNTARI ÎN LUMEA MIRIFICĂ A MICROREGIUNII DUNĂRE - NERA - CARAȘ

35 de voluntari abilitați pentru a realiza activități în cadrul centrului de voluntariat al GEC Nera.

În perioada decembrie 2008-aprilie 2009 Centrul de voluntariat ecologic al GEC Nera a realizat un training de abilitare pentru activități de monitorizare alternativă a mediului și informare publică privind problemele specifice de mediu din sudul Banatului a unui număr de 60 de participanți de la GEC Nera, Grupul Școlar Industrial Moldova Nouă, Grupul Școlar „Mathias Hammer” Moldova Nouă și Colegiul Național „CD Loga” Timișoara.

În lunile martie – aprilie 2009, participanților li s-a realizat și un training specific privind monitorizarea mediului în zonele aferente depozitelor de deșeuri miniere.

La sfârșitul training-ului 35 de participanți au fost validați ca agenți ecologici voluntari. Aceștia au fost legitimați, li s-a încheiat un contract de voluntariat, iar până la sfârșitul lunii noiembrie 2009 urmează a se implica, minim 20 ore/luna, în proiectele GEC Nera.

Corpul de voluntari ai GEC Nera pentru anul 2009

În 25 aprilie pe Valea Șuşarei S-A PURTAT VERDELE

În perioada 24 – 25 aprilie 2009, TVR Timișoara a organizat împreună cu GEC Nera campania de conștientizare a populației și turiștilor din zona Parcului Național Cheile Nerei – Beușnița, nevoia de a proteja și conserva patrimoniul natural al parcului.

În cadrul acestei acțiuni GEC Nera a oferit sprijin logistic pentru realizarea campaniei și a participat cu 30 de voluntari la realizarea unei igienizări a traseelor.

Printre ambalaje și deșeuri în

Săptămâna Națională a Voluntariatului.

În data de 14 mai a.c. cu ocazia Săptămânii Naționale a Voluntariatului, voluntari de la GEC Nera, Grupul Școlar „Mathias Hammer” Anina și Grupul Școlar Industrial Moldova Nouă care activează în cadrul centrului de voluntariat al GEC NERA, împreună cu voluntari ai asociației JELENAK – Pančevo, au realizat igienizarea cursului râului Nera, în zona de frontieră cu Serbia, între confluența acestuia cu Dunărea și în amonte 2,5 km spre Socol.

În 14 mai a.c voluntarii GEC Nera au “exportat” PET-uri în Serbia

În principal au fost colectate ambalaje de plastic care au fost transportate în Serbia cu bărci puse la dispoziția voluntarilor de către Direcția Silvică – Pančevo.

La acțiune au participat un număr de 27 de voluntari care au colectat de pe malul Dunării și de pe cursul râului Nera, timp de două ore, o cantitate de cca. 1,5 t de deșeuri

Potrivit coordonatorului de proiect, dr.ing. Cornel Popovici Sturza, *“...aceste acțiuni trebuie continuate deoarece ambalajele odată ajunse în Dunăre sunt împinse de vânt și de curenții de apă în golful de pe teritoriul rezervației Naturale Balta Nera – Dunăre, din cadrul Parcului Natural Porțile de Fier, care este plasată la km 0 al Dunării românești”.*

Slabă reacție a autorităților, la concluziile monitorizării alternative a mediului.

Voluntarii GEC Nera, în colaborare cu Direcția Silvică Pančevo (Vojvodinașume) și TV Banat Vrșac au realizat în perioada 8 – 14 aprilie a.c o monitorizare a stării factorilor de mediu și a biodiversității pe ambele maluri ale Dunării și Nerei în zona localităților Moldova Nouă, Veliko Gradište, Stara Palanka, Baziaș și Socol.

Principalele constatări ale raportului de monitorizare sunt următoarele:

-In perioada 11 – 13 aprilie a.c, în zona iazului de decantare a apelor de mină Tăușani – Boșneag aparținând SC Moldomin Moldova Nouă, datorită vântului puternic, s-a produs antrenarea particulelor de steril minier care au fost transportate în zona localității Moldova Nouă din România și a localităților Vinci și Požeženo din Serbia. Poluarea a afectat gospodăriile populației, terenurile agricole, sursele de apă potabilă, confortul urban și zona umedă Ostrovul Moldova Veche din Parcul Natural Porțile de Fier.

-In data de 12 aprilie a.c , pe malul Dunării, în dreptul localității Vinci (Serbia), la malul apei, la 50 m în aval de debarcader, a fost găsită o cantitate de cca. 10 kg de pești mici morți, posibil electrocuțați cu unelte de braconaj.

-In data de 8 aprilie a.c, pe râul de frontieră Nera, a fost constatată blocarea circulației ambarcațiunilor de la punctul - 1 km amonte de confluența cu fluviul Dunărea spre localitatea Socol. Blocajul este cauzat de copacii prabușiți de pe malul românesc peste albia râului. Datorită blocajului, Vojvodinșume nu poate realiza activități științifice și de promovare a ecoturismului în zona umedă Labudovo Okno care este componenta de pe malul sârbesc al ecosistemului transfrontalier al deltei râului Nera

Deși raportul de monitorizare a ajuns și pe masa Ministrului Mediului, ministrului economiei, ministrului de externe, ministrului administrației și a tuturor instituțiilor și societăților patronate de aceste autorități, în cea ce privește poluarea transfrontalieră de la Moldova Nouă nu a existat până la apariția acestei publicații, reacții relevante.

Comisariatul Gărzii de Mediu Caraș – Severin s-a arătat preocupat de cine și ce a scris în fișele de monitorizare alternativă a mediului ca și cum raportul, urmele poluării cu steril minier și mărturiile populației din zonă nu ar fi suficiente pentru măsuri drastice împotriva celor vinovați.

În cea ce privește blocarea cu copaci a râului Nera în zona de frontieră, o reacție rapidă a avut Direcția Apelor Banat care și-a exprimat disponibilitatea de a contribui la deblocarea râului în momentul când pentru copacii în cauza vor fi obținute toate aprobările din partea Adm. Parcul Natural Porțile de Fier (APNPF) pentru tăierea și evacuarea copacilor, având în vedere că pe malul românesc al Nerei zona în cauză este declarată arie specială de protecție (rezervația Balta Nera – Dunăre).

Copaci prabușiți de pe malul românesc care blochează cursul râului Nera pe lângă care se poate treceeventual cu elicopterul.

În schimb APNPF, într-un răspuns adresat GEC Nera precizează că pe lângă copacii care blochează râul Nera se poate trece și acești copaci oricum nu ar putea fi tăiați având în vedere că ar putea fi afectate locurile de cuibărit ale speciilor protejate de păsări.

Aceasta este o poziție, care, în cazuri similare, și-o poate permite Ucraina dar nu și-o poate permite România în calitate de țară membră a UE și care derulează programe de bună vecinătate cu țările limitrofe ale UE.

Pe malul drept al Nerei, în Serbia, există instituit situl Ramsar (zonă umedă) Labudovo Okno. Datoria autorităților române, în calitate de parte semnatară a Convenției de la Ramsar, ar fi fost în primul rând aceea ca, la semnalele primite de la factorii interesați din Serbia, să se convingă dacă copacii prabușiți de pe malul românesc afectează sau nu activitățile în Labudovo Okno.

Pe de altă parte APNPF poate apela la niște reguli ce țin de managementul rezervației naturale Balta Nera-Dunăre (care nu este declarată sit Ramsar), în momentul în care va exista o HG de aprobare a planului de management al Parcului Natural Porțile de

Fier, document care în viitor ar putea include reglementări clare privind astfel de situații.

Până la apariția unei asemenea reglementări legale APNPF precum și Ministerul Pădurilor și Dezvoltării Rurale ar trebui să respecte Convenția Internațională privind cursurile de apă transfrontiere (Helsinki) și Convenția privind zonele umede (Ramsar) ambele semnate și ratificate de România care, deocamdată, oferă răspunsul legal la o asemenea situație.

Dacă a scoate din apă 4 sălcii este atât de complicat ne imaginăm cât va dura stoparea poluării cu steril minier de la Moldova Nouă.

Incepem să regretăm că județul Caraș – Severin nu are, măcar pentru vreo 2 – 3 ani, graniță cu Ungaria !

Locuitorii orașului Moldova Nouă au aflat cine sunt factorii responsabili de poluarea cu praf de steril minier.

În 26 mai a.c voluntarii centrului de voluntariat al GEC Nera au realizat o campanie de informare și conștientizare a populației locale privind principalii factori responsabili de producerea periodică a poluării cu praf de steril minier provenit de la iazul de decantare Tăușani – Boșneag aparținând SC Moldomin. La campanie au participat voluntari de la grupurile școlare industriale din Anina și Moldova Nouă și de la Universitatea “Eftimie Murgu” Reșița care au înmănat cetățenilor publicații și au transmis mesaje cheie privind dreptul lor legal de a trăi și la Moldova Nouă într-un mediu curat.

Cu ocazia campaniei cetățenii au aflat că patronul unic al SC Moldomin este statul român reprezentat de Ministerul Economiei și Ministerul de Finanțe care au obligația de a aloca fonduri pentru ecologizarea iazului de decantare. Tot de la voluntarii cetățenii au mai aflat că fără aceste resurse financiare SC Moldomin este în momentul de față vinovatul.....fără vină care aștepta de peste 15 ani sa fie cumpărată de un investitor.

O poziție ciudată în legătură cu campania realizată de voluntari a avut-o conducerea SC Moldomin care ne-a transmis că consideră această campanie un loby negativ făcut procesului de privatizare și a amenințat că va acționa GEC Nera în instanță. Probabil, gestul conducerii SC Moldomin este rezultatul unui sentiment de culpă față de locuitorii din Moldova Nouă care contribuie prin taxe și impozite la salariile grase încasate de conducere de la bugetul de stat, salarii pentru care conducerea nu reușește să gestioneze nici măcar fenomenul de poluare.

Dacă viitorii investitori de peste mări și țări, au așteptat ca să afle de la voluntari că SC Moldomin poluează înseamnă că sunt niște investitori jalnici.

În ce ne privește considerăm că este datoria noastră, ca reprezentanți ai societății civile, să realizăm o activitate legală de informare corectă a populației afectată de poluare, și aceasta într-o perioadă în care politicieni cu responsabilități majore în rezolvarea acestui caz nu fac altceva , de la un mandat la altul, decât să dea vina unii pe alții.

Alin Șușan - coordonatorul centrului transfrontalier de voluntariat al Microregiunii Dunăre Nera- Caraș.

Lumea mirifică a Microregiunii Dunăre – Nera – Caraș.

CHEILE CARAȘULUI

Remarcabile prin lungimea de 19 km și sălbăcia lor, Cheile Carașului au caracteristic versanții cu pereți calcaroși, cu vegetație abundentă, grohotișuri, izvoare carstice , peste 500 de peșteri și avene. Valea Carașului este încadrată de platouri calcaroase cu numeroase doline, unele de mari dimensiuni și câmpuri de lapiezuri. Pe aceste platouri, comunitatea croată are plantații de

**Lumea misterioasă a
Cheilor Carasului**

Iepii, Avenul Mare, Avenul de la Prunii lui Miclea, Peștera Comarnic.

MOLDOVA NOUĂ

Orașul este situat în sudul județului Caraș - Severin la poalele munților Locvei, așezarea principală fiind într-o depresiune mărginită de dealuri la sud și nord, tăiată de pârâurile Valea Boșneagului și Valea Mare, ce-și formează cursurile în zona muntoasă.

Pentru prima dată se amintește despre Moldova Nouă în recensământul din anul 1777, având 32 de case și aparținând Districtului Palanka cu denumirea de POZNIASI. La 1723 este trecută pe hartă cu numele de Pesnac. În deceniul al XVIII-lea, pe harta din Viena este trecută cu numele de Bania Moldava, adică Mina Moldova, iar în 1908 în Cartea Funciară este trecută Neu Moldava, adică Moldova Nouă.

**Costumul tradițional
bănățean din
Clisura Dunării**

Nedeea de la Moldova Veche (de Paște).

Festivaluri precum săptămânile culturii în prima decadă a lunii octombrie și Fășancul, constituie un prilej de bucurie pentru toți cetățenii orașului.

CETATEA RAM

Cetatea Ram este așezată pe malurile Dunării, în localitatea cu același nume la o distanță de 25 km de Požarevc. Nu se știe când a

fost construită, dar cu siguranță este una dintre cele mai vechi forturi din regiune. Cea mai veche datare este din 1128 atunci când în imediata apropiere se afla localitatea bizantină Madare. După ce stăpânirea turcească a fost alungată, zona a revenit Regatului Ungariei. În scopul de a proteja malul drept al Dunării sultanul turc Baiazid II (1480-1512) a extins și consolidat fortificația existentă pentru refacerea atacurilor cu armelor de foc, astfel încât Ram este una dintre cele mai vechi apărări din Serbia, împotriva artileriei.

Cetatea Ram

Azi Cetatea Ram este bine conservată. Turnurile sunt în stare bună, cu excepția celui din Sud-Est, la care partea din față a fost distrusă aproape complet. Pereții cetății sunt, de asemenea, în stare bună, cu urme mici de proiectile în pereți. În interiorul cetății, spre peretele de vest, există o construcție cu bază octogonală cu laturi de 3m. Nu departe de cetate turcii au construit seraiuri pe a căror amplasament s-a dezvoltat localitatea Ram. Intreaga zonă, începând cu 1980, este un sit arheologic. În perimetrul primului serai este în construcție în prezent (septembrie 2008) o biserică ortodoxă.

Umorrural !

Badea Gheorge trece cu bicicleta prin București și o lasă rezemată de sediul Guvernului.

Un polițist de la SPP îl vede și strigă la el :

- Ce faci bade ? Ia-o de aici rapid !

- Da de ce ?

- Nu se poate să o lași pentru ca pe aici trec miniștrii, oficialități, poate și președintele.

- Domnule dragă, nu-ți fă griji ! Am pus lacătul pe ea !

Măria vede un deltaplan, se sperie intră în casă și strigă către Ion:

- Ioane ! Ioane ! Tulai doamne, hai să vezi ce pasăre mare.

Ion iasă afara din casă, se uită, se întoarce în casă, ia pușca cu alice după care iasă în curte și trage două focuri în deltaplan.

Măria iese afară din casă și-l întreabă pe Ion:

- Nimeritu-ai pasărea Ioane?

- Nu știu dacă am nimerit-o dar bine c-o dat drumu la ou.

GRUPUL ECOLOGIC DE COLABORARE NERA

Oravița, Str. 1 Decembrie 1918, nr. 60, județul Caraș – Severin
Tel./fax +4 0255 572026, +4 0722 437197,
E-mail: gecnera@yahoo.com, www.gecnera.ro,

Mai 2009

Publicație realizată în cadrul unui proiect finanțat de Guvernele Islandei, Principatului Liechtenstein și Norvegiei prin Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Mecanismului Financiar SEE.